

Kiven Kihlaus

■ Anssi Sinnemäki

Aleksis Kiven Seuran puheenjohtaja Anto Leikola on ystävällisesti kommentoinut (*Tieteessä tapahtuu* 3/2012) kirjoitustani ”Aleksis Kiven Kihlaus naisnäkökulmasta” (*Tieteessä tapahtuu* 2/2012) ja kiistänyt siinä esitetyn tulkinnan. Hän myös oikaisee kirjoitukseeni pujahtaneen virheen, kun olin sekoittanut näyttäjän ja puhe-miehen roolit.

Viittasin kirjoitukseni kirjallisuusluettelossa Kihlauksen verkkoversioon (<http://www.helsinki.fi/hum/kotim.kirjallisuus/kivijalka/tekstit/kihlaus.htm>). Sieltä näytelmän voivat lukea kaikki, joita kiinnostaa ottaa kantaa asiaan.

Juttuni jälkimmäisessä osassa tutkailin, millaisen misogynisen tulkintalaahuksen *Kihlaus* on sadan vuoden mittaan saanut osakseen. Leikola liittyi kommentillaan joukkoon.

Kiinnitän huomiota kuvaavaan detaljiin Leikolan argumentaatiossa: ”On eri asia, mitä meidän moraalikäsitteemme Eevasta – ja hänen herroistaan – sanovat, sillä tärkeämpää on, mitä hänen kyläyhteisönsä virallinen luterilainen moraaliksi sanoi, ja tätä moraalista edustaa näytelmässä ennen kaikkea Eenokki papillisine äänenpainoineen.”

No, Eenokki ”papillisine äänenpainoineen” on koominen hahmo ja sen myötä myös hänen edustamansa moraaliksi saa omat vivahteensa, kun taas Leikola ottaa Eenokin ainoastaan tosis-

saan. Lisäksi Leikolan sanomassa on tuttu kaiku. August Ahlqvistin mielestä *Seitsemän veljeksien* ainoat jalot voimat olivat juuri nämä kyläyhteisönsä virallisen luterilaisen moraalin vartijat, joille olisi pitänyt kuulua keskeinen rooli romaanissa, mutta siihen Kiven kyvyt eivät Ahlqvistin harmiksi riittäneet:

”Näitä jaloja voimia esittävät [Seitsemässä veljeksessä] lukkari, vallesmanni ja esiintulematoin provasti; vaan näitä veljekset pilkkaavat, niinkuin lukkaria, tahi ovat nämät käsittämättömän leväperäisiä heitä kohtaan, joten vallesmanni ja provasti.” (J. V. Lehtonen: *Aleksis Kivi aikalaistensa arvostelemana*. Otava: Helsinki 1931, 308)

Ihmetystäni herätti, miten eläintieteestä väitellyt Leikola joutuu turvautumaan *Nykysuomen sanakirjaan* ”eläimen” merkityksen selville saamiseksi. Sen sijaan ”himphampun” merkitys ei kiinnosta häntä lainkaan.

Kävin tutustumassa Aleksis Kiven Seuraan Nurmijärven verkkosivuilla. Kuinka ollakaan, johtokunnan kaikki seitsemän jäsentä ovat miehiä.

Kirjoittaja on viettänyt aikaa Aleksis Kiven seurassa pienestä pitäen.